

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 1163

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 2 decembrie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 483 din 25 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4, art. 5 și art. 9 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului	2–5
Decizia nr. 493 din 25 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.....	5–8
Decizia nr. 506 din 30 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 478—488 din Codul de procedură penală	9–11
Decizia nr. 508 din 30 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal	11–13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.186. — Ordin al ministrului afacerilor externe privind ieșirea din vigoare a unui tratat internațional	14–15
3.396. — Ordin al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri privind aprobarea Procedurii de implementare a măsurii „Granturi pentru investiții acordate IMM-urilor” din cadrul schemei de ajutor de stat instituite prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014—2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene	15–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 483**

din 25 iunie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4, art. 5 și art. 9 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochînțu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4, art. 5 și art. 9 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, excepție ridicată de Traian Cristian Coman în Dosarul nr. 863/259/2016 al Judecătoria Mizil și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.632D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.633D/2017 având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4, art. 5 și art. 9 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, excepție ridicată de Întreprinderea Individuală Căpățoiu A. Ion din Mizil în Dosarul nr. 2.430/259/2016 al Judecătoria Mizil.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 1.632D/2017 și nr. 1.633D/2017.

6. Reprezentantul Ministerului Public arată că este de acord cu conexarea cauzelor.

7. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.633D/2017 la Dosarul nr. 1.632D/2017, care este primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, context în care arată că în materie există precedent constituțional și nu au intervenit elemente noi care să conducă la schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

9. Prin încheierile din 19 aprilie 2017, pronunțate în dosarele nr. 863/259/2016 și nr. 2.430/259/2016, **Judecătoria Mizil a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4, art. 5 și art. 9 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Traian Cristian Coman și de Întreprinderea Individuală Căpățoiu A. Ion din Mizil în cauze având ca obiect pronunțarea unor hotărâri judecătorești care să țină loc de contract de vânzare-cumpărare.

10. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că aplicarea prevederilor Legii nr. 17/2014 și în cazul antecontractelor de vânzare-cumpărare încheiate anterior intrării în vigoare a acestui act normativ duce la desființarea dreptului de creanță al promitentului-cumpărător, dobândit în mod valabil, ceea ce reprezintă o încălcare a principiului constituțional al neretroactivității legii civile, precum și a dispozițiilor constituționale și convenționale referitoare la protecția dreptului de proprietate privată. În acest sens se arată că aplicarea dispozițiilor art. 5 din actul normativ criticat și antecontractelor încheiate înainte de intrarea în vigoare a acestei legi creează posibilitatea exercitării dreptului de preempțiune cu privire la același teren, în detrimentul promitentului-cumpărător, ceea ce duce la anihilarea efectelor antecontractului de vânzare-cumpărare și la lipsirea de eficiență juridică a dreptului de creanță născut în mod valabil în patrimoniul promitentului-cumpărător. În acest mod, promitentul-cumpărător suferă o sancțiune pentru nerespectarea unor obligații care nu erau prevăzute de lege la data încheierii antecontractului. Se mai susține că promitentul-cumpărător nu poate cere în numele său înscrierea terenului în cartea funciară, în condițiile în care acesta nu este înscris, întrucât aceste operațiuni sunt condiționate de dovada dreptului de proprietate.

Chiar dacă, în principiu, este posibil ca în timpul procesului instanța să abiliteze reclamantul să efectueze aceste formalități, totuși, această operațiune necesită un termen îndelungat și costuri extrem de mari, iar instanțele nu dispun întotdeauna o astfel de măsură. Pe de altă parte, în multe zone din țară nu sunt actualizate hărțile cadastrale în sistem digital, astfel încât terenurile nu pot fi înregistrate. Astfel, întrucât imobilul nu poate fi înscris în cartea funciară și la rolul fiscal, acțiunea promovată în pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de contract de vânzare-cumpărare devine inadmisibilă, fără ca promitentul-cumpărător de bună-credință să fie culpabil în vreun fel pentru această situație, întrucât condițiile care au determinat inadmisibilitatea nu erau prevăzute de lege la data încheierii antecontractului. Se mai susține și încălcarea accesului liber la justiție, ca urmare a faptului că instanțele judecătorești resping ca inadmisibile acțiunile având ca obiect pronunțarea unor hotărâri care să țină loc de contract de vânzare, în cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Legea nr. 17/2014. Or, impunerea prin lege a unor exigențe sau condiții pentru valorificarea de către titular a dreptului său subiectiv constituie o îngrădire a accesului liber la justiție, care trebuie să aibă o justificare, prin prisma finalității urmărite, iar exigențele astfel instituite trebuie să fie rezonabile, astfel încât să nu antreneze o restrângere excesivă a dreptului, de natură să pună sub semnul întrebării însăși existența acestuia.

11. **Judecătoria Mizil** arată, în esență, că aplicarea dispozițiilor criticate în cazul antecontractelor de vânzare-cumpărare încheiate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 17/2014 conduce la desființarea dreptului de creanță al promitentului-cumpărător dobândit în mod valabil, ceea ce este neconstituțional.

12. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile criticate sunt constituționale.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 3, art. 4, art. 5 și art. 9 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 12 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul cuprins:

— Art. 3: „(1) *Terenurile agricole situate în extravilan pe o adâncime de 30 km față de frontiera de stat și țărmul Mării*

Negre, către interior, precum și cele situate în extravilan la o distanță de până la 2.400 m față de obiectivele speciale pot fi înstrăinate prin vânzare-cumpărare doar cu avizul specific al Ministerului Apărării Naționale, eliberat în urma consultării cu organele de stat cu atribuții în domeniul siguranței naționale, prin structurile interne specializate menționate la art. 6 alin. 1 din Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României, cu modificările și completările ulterioare.

(2) *Prevederile alin. (1) nu se aplică preemtorilor.*

(3) *Avizele prevăzute la alin. (1) vor fi comunicate în termen de 20 de zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de solicitare de către vânzător. Procedura și alte elemente privind obținerea avizului specific al Ministerului Apărării Naționale se reglementează prin normele metodologice de aplicare a legii. În cazul neîndeplinirii acestei obligații de a emite avizul, se consideră ca fiind favorabil.*

(4) *Terenurile agricole situate în extravilan, în care se află situri arheologice, în care au fost instituite zone cu patrimoniu arheologic reperat sau zone cu potențial arheologic evidențiat întâmplător, pot fi înstrăinate prin vânzare doar cu avizul specific al Ministerului Culturii, respectiv al serviciilor publice deconcentrate ale acestuia, după caz, emis în termen de 20 de zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de solicitare de către vânzător. Procedura și alte elemente privind obținerea avizului specific al Ministerului Culturii se reglementează prin normele metodologice de aplicare a legii. În cazul neîndeplinirii acestei obligații, avizul se consideră ca fiind favorabil.”;*

— Art. 4: „(1) *Înstrăinarea, prin vânzare, a terenurilor agricole situate în extravilan se face cu respectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, și a dreptului de preempțiune al coproprietarilor, arendașilor, proprietarilor vecini, precum și al statului român, prin Agenția Domeniilor Statului, în această ordine, la preț și în condiții egale.*

(2) *Prin excepție de la dispozițiile alin. (1), înstrăinarea, prin vânzare, a terenurilor agricole situate în extravilan pe care sunt situate situri arheologice clasate se face potrivit prevederilor Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările ulterioare.*

(3) *Solicitarea și utilizarea certificatului de carte funciară în contractele translativ de proprietate privind bunurile imobile și alte drepturi reale fac pe deplin dovada bunei-credințe atât a părților din contract, cât și pentru profesionistul instrumentator, cu privire la calitatea de proprietar a vânzătorului asupra imobilului supus vânzării conform descrierii din cartea funciară.”;*

— Art. 5: „(1) *În toate cazurile în care se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești care ține loc de contract de vânzare-cumpărare, acțiunea este admisibilă numai dacă antecontractul este încheiat potrivit prevederilor Legii nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare, și ale legislației în materie, precum și dacă sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 3, 4 și 9 din prezenta lege, iar imobilul ce face obiectul antecontractului este înscris la rolul fiscal și în cartea funciară.*

(2) *Cererea de înscriere în cartea funciară a dreptului de proprietate se respinge dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de prezenta lege.”;*

— Art. 9: „*Avizul final necesar încheierii contractului de vânzare în formă autentică de către notarul public sau pronunțării de către instanță a unei hotărâri judecătorești care ține loc de contract de vânzare se emite de către structurile teritoriale pentru terenurile cu suprafața de până la 30 de hectare inclusiv, iar pentru terenurile cu suprafața de peste 30 de hectare, de către structura centrală.”*

17. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 15 — *Universalitatea*, art. 20 — *Tratatele internaționale privind drepturile omului*, art. 21 alin. (1) — (3) referitoare la accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil și art. 44 alin. (1) și (2) privind dreptul de proprietate privată și garantarea și ocrotirea proprietății private. De asemenea sunt invocate prevederile art. 1 — *Protecția proprietății* cuprins în Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că textele de lege ce formează obiectul acesteia au mai fost supuse controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare și prin raportare la aceleași dispoziții constituționale și convenționale invocate și în cauza de față.

19. Prin Decizia nr. 670 din 17 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 7 martie 2017, Curtea, invocând jurisprudența sa anterioară în această materie, a respins ca nefundată excepția de neconstituționalitate, statuând că aplicarea prevederilor Legii nr. 17/2014, în vigoare la data realizării transferului dreptului de proprietate, respectiv la data pronunțării hotărârii judecătorești care să țină loc de act autentic de vânzare, nu echivalează cu încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, ci este în concordanță cu principiul activității legii civile. Întrucât promisiunea de vânzare nu este translativă de proprietate, nu se poate reține încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, având în vedere că legea nu retroactivează, ci vizează doar condițiile privind transferul dreptului de proprietate a terenurilor agricole situate în extravilan după intrarea în vigoare a Legii nr. 17/2014.

20. De asemenea, prin Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015, paragraful 20, Curtea a statuat că beneficiarul unei promisiuni neexecutate de vânzare este titularul unui drept de creanță, corelativ obligației de a vinde asumate de promitent în temeiul antecontractului, iar nu titularul unui drept de proprietate. Transferul acestuia nu s-a realizat în momentul perfectării antecontractului, ci se va realiza în viitor, la momentul încheierii contractului de vânzare, respectiv al pronunțării hotărârii judecătorești care să țină locul acordului de voință nerealizat. Cu alte cuvinte, valabilitatea antecontractului de vânzare este supusă legii în vigoare la data încheierii sale, iar efectul specific al acestuia, referitor la transmiterea în viitor a dreptului de proprietate, respectiv la momentul încheierii contractului de vânzare, este supus legii în vigoare la data încheierii acestui din urmă contract. Așadar, îndeplinirea condițiilor legale pentru încheierea contractului de vânzare, respectiv pentru pronunțarea hotărârii judecătorești care să țină loc de contract, nu poate fi raportată la un moment anterior — încheierea antecontractului de vânzare —, având în vedere că acesta din urmă nu este translativ de proprietate, ci la momentul realizării transferului dreptului de proprietate, moment care este supus legii în vigoare, potrivit principiului *tempus regit actum*.

21. Referitor la critica de neconstituționalitate raportată la art. 21 privind accesul liber la justiție și la art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, prin raportare la art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, autorii excepției susțin că prevederile de lege criticate instituie în sarcina justițiabilului obligații sau condiții noi, ceea ce îngrădește accesul liber la justiție. Cu privire la această critică, prin Decizia nr. 670 din 17 noiembrie 2016, precitată, paragraful 25, Curtea a reținut că accesul liber la justiție permite oricărei persoane să se adreseze justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și

a intereselor sale legitime. Or, și în prezenta cauză, autorii excepției, în calitate de promitenți-cumpărători, s-au adresat instanței solicitând pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de contract de vânzare-cumpărare, în temeiul art. 1.669 din Codul civil, având, așadar, posibilitatea efectivă de a-și apăra dreptul de creanță. De altfel, așa cum a reținut Curtea prin Decizia nr. 480 din 18 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 12 august 2015, paragraful 16, dreptul la un proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenție, presupune respectarea unor principii fundamentale, precum contradictorialitatea, dreptul de apărare, egalitatea procesuală, cu toate consecințele ce decurg din aceasta, iar prevederile art. 5 din Legea nr. 17/2014 reglementează o condiție de admisibilitate a unei acțiuni în justiție.

22. Totodată, prin Decizia nr. 83 din 26 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 24 martie 2015, paragraful 22, Curtea a reținut că art. 5 din Legea nr. 17/2014 stabilește atribuțiile de natură procedurală ale instanței de judecată de a verifica, pe lângă îndeplinirea condițiilor de validitate ale antecontractului, și condițiile reglementate de art. 3, 4 și 9 din Legea nr. 17/2014, cu modificările și completările ulterioare, după caz. Așadar, de aplicare imediată în domeniul temporal propriu al Legii nr. 17/2014 sunt condițiile necesar a fi întrunite pentru transferul dreptului de proprietate, art. 5 stabilind în sarcina instanței de judecată obligația verificării îndeplinirii acestora la momentul pronunțării hotărârii judecătorești care să țină loc de act autentic.

23. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate referitoare la art. 44 privind dreptul de proprietate privată și la art. 1 privind protecția proprietății private din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin Decizia nr. 147 din 17 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 368 din 12 mai 2016, paragraful 18, Curtea a observat, pe de o parte, că, potrivit prevederilor constituționale, dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului sunt garantate, însă conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite prin lege. Pe de altă parte, problema garantării și ocrotirii constituționale a dreptului de proprietate asupra bunului imobil ce face obiectul promisiunii de vânzare nu se poate invoca în favoarea unei persoane care nu este titularul acestui drept, ce ar urma să se nască ulterior (Decizia nr. 36 din 3 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 199 din 25 martie 2015, și Decizia nr. 1.382 din 20 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2012). Or, autorii excepției de neconstituționalitate se află în această ipoteză, întrucât promisiunea de vânzare nu este translativă de proprietate.

24. Aceleași argumente în sensul constituționalității prevederilor de lege criticate se regăsesc și în jurisprudența mai recentă, fiind reiterate în Decizia nr. 758 din 28 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 2 martie 2020, Decizia nr. 175 din 26 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 532 din 28 iunie 2019 (paragrafele 19—23), Decizia nr. 752 din 22 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 12 martie 2019 (paragrafele 20—24), și Decizia nr. 545 din 18 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.075 din 19 decembrie 2018 (paragrafele 20—24).

25. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

26. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Traian Cristian Coman și de Întreprinderea Individuală Căpătou A. Ion din Mizil în dosarele nr. 863/259/2016 și nr. 2.430/259/2016 ale Judecătorei Mizil și constată că dispozițiile art. 3, art. 4, art. 5 și art. 9 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Mizil și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 25 iunie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochințu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 493

din 25 iunie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, excepție ridicată de Fundația Copiii Noștri, cu sediul în București, în Dosarul nr. 8.869/2/2017 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 542D/2018.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autoarea excepției de neconstituționalitate, domnul avocat Petre Matei, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește partea Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane — Ministerul Educației și Cercetării Științifice. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că Fundația Copiii Noștri a depus la dosar note scrise, prin care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului prezent, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate și constatarea neconstituționalității prevederilor art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, prin raportare la dispozițiile art. 21 și 52 din Constituție. În esență, se critică procedura instituită de reglementarea contestată care permite controlarea repetitivă de către autoritatea publică administrativă a unor situații în legătură cu care a fost încheiat deja un proces-verbal de constatare și sancționare, autoritate care poate să efectueze verificări la nesfârșit și să identifice „nereguli” ori de câte ori dispune un nou control. Apreciază, astfel, ca fiind neconstituțională o atare procedură, prin care pot să fie constatate noi corecții, în baza aceluiași documente, cu atât mai mult cu cât procesele - verbale

anterioare erau contestate și se aflau pe rolul instanțelor de judecată la momentul la care s-au efectuat noi verificări. Arată, totodată, că pentru justițiabil o astfel de situație este destul de complicată, având în vedere faptul că, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanței bugetare este un titlu de creanță executoriu, care se bucură de prezumția de legalitate, astfel încât toate conturile și întreaga activitate a fundației sunt blocate.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, în principal, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, apreciind că autoarea acesteia critică modul de interpretare și aplicare a legii, nefiind vorba de o veritabilă excepție, iar, în subsidiar, pe fondul excepției de neconstituționalitate, solicită respingerea acesteia ca neîntemeiată, apreciind că nu sunt încălcate normele constituționale invocate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

6. Prin Încheierea din 2 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 8.869/2/2017, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reclamanta Fundația Copiii Noștri, cu sediul în București, cu prilejul judecării unei acțiuni în contencios administrativ formulată în contradictoriu cu pârâtul Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane — Ministerul Educației și Cercetării Științifice, având ca obiect anularea unui act administrativ.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține, în esență, că în speță, procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare este afectat de vicii evidente de procedură, de legalitate, de oportunitate și de temeinicie, întrucât modul în care este redactat art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 conduce la descurajarea persoanei fizice sau juridice vătămate de un act administrativ al administrației publice de a valorifica drepturile prevăzute de art. 21 și 52 din Constituție, având în vedere faptul că autoritatea administrativă poate proceda la noi verificări și la stabilirea de noi sancțiuni chiar pe aceleași aspecte sesizate anterior. Susține, de asemenea, că art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, coroborat cu art. 14 din Normele metodologice din 31 august 2011 de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, permite ca autoritatea administrativă să poată proceda la noi verificări și la întocmirea de noi procese-verbale doar în situații speciale, de strictă interpretare. Împrejurarea că, în anul 2017, autoritatea administrativă procedează la reverificări, pe același proiect, pe aceleași contracte și documente, și stabilește noi creanțe în sarcina sa reprezintă, în opinia sa, o încălcare a prevederilor art. 41 (privind dreptul la bună administrare) și ale art. 52 (referitor la respectarea principiului proporționalității) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Mai mult decât atât, arată că, în conformitate cu dispozițiile art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, autoritatea administrativă nu poate efectua noi verificări decât dacă apar elemente și date noi, necunoscute la data finalizării primului control, însă, în speță, actele supuse verificărilor au fost aceleași

în toate controalele, atât în anii anteriori, cât și în 2017. Susține, astfel, că autoritatea poate să efectueze verificări la nesfârșit și să identifice „nereguli” ori de câte ori dispune un control, iar această atitudine întrunește, în opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, elementele abuzului de putere, astfel cum acesta este definit atât de dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. n) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cât și de prevederile mai sus menționate din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Așa fiind, consideră că posibilitatea autorității administrative de a proceda la verificări *sine die* decurge din interpretarea art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, reglementare care, deși conține anumite limitări, conduce la descurajarea persoanei fizice sau juridice vătămate de un act al administrației publice de a-și valorifica drepturile prevăzute de art. 21 și 52 din Constituție.

8. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** susține că „punctul de vedere al instanței de judecată este obligatoriu față de dispozițiile art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, doar în măsura în care excepția de neconstituționalitate ar fi fost invocată din oficiu, pentru motivarea încheierii de investire, iar în celelalte ipoteze, anume atunci când titularul excepției este una din părțile litigante, instanța are facultatea de a prezenta o opinie.” Așa fiind, în cauza de față, instanța de judecată se limitează la justificarea admisibilității sesizării Curții Constituționale în raport cu dispozițiile art. 29 din Legea nr. 47/1992.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 30 iunie 2011, care au următorul conținut normativ:

— Art. 31: „(1) *Activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare poate fi reluată de aceeași sau altă structură de control prevăzută la art. 20 dacă, până la data împlinirii termenului de prescripție, apar alte date suplimentare necunoscute la data efectuării verificărilor sau apar erori de calcul care influențează rezultatele acestora.*

(2) *În condițiile alin. (1) se poate emite un nou proces-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare pentru eventuale diferențe necesare până la acoperirea integrală a prejudiciului.”*

13. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile criticate contravin dispozițiilor constituționale ale

art. 21 privind accesul liber la justiție și celor ale art. 52 referitoare la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, raportat la situația de fapt din speță, Curtea reține că în data de 30 iunie 2010, autoarea excepției, Fundația Copiii Noștri, a înregistrat Proiectul cu titlu „*Centre de resurse și sprijin în educație*” (CRSE), în care are calitatea de beneficiar. Începând cu finele anului 2013, autoritatea pârâtă — Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane — Ministerul Educației și Cercetării Științifice a demarat o serie de verificări cu privire la proiectul implementat, constatând nereguli atât cu privire la procedurile de achiziție publică, cât și cu privire la constatarea ca neeligibile a acelorași cheltuieli efectuate în proiect. Ulterior, au fost efectuate alte reverificări, în perioada 6 mai—9 mai 2014, ocazie cu care corecțiile stabilite au fost mărite, întocmindu-se în acest sens un proces-verbal în care au fost consemnate aceste aspecte, iar toate aceste verificări au făcut obiectul suspiciunii de neregulă din 14 august 2014. În acest context, la data de 22 iunie 2015, a fost emis Procesul-verbal de constatare a neregulilor cu nr. OI/5997/SJCSN/26.06.2015, prin care s-a stabilit în sarcina autoarei excepției de neconstituționalitate o creanță de 143.634,32 lei, ca urmare a verificărilor, reverificărilor și a calculului pe care autoritatea administrativă le-a efectuat. În data de 16 octombrie 2015, autoarea excepției a contestat procesul-verbal și decizia administrativă la Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, instanță care, la data de 22 aprilie 2016, a pronunțat Sentința nr. 1.386 din 22 aprilie 2016 prin care admis contestația, a anulat procesul-verbal de constatare nr. OI/5997/SJCSN/26.06.2015 și a suspendat executarea aceluiași act administrativ până la soluționarea definitivă a cauzei. Autoritatea administrativă a formulat recurs, dosarul aflându-se, la data sesizării Curții Constituționale, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedură de filtru. În acest context, autoarea excepției susține că, fără să aștepte soluționarea recursului, autoritatea administrativă a procedat la noi verificări la fața locului în perioada 14—16 septembrie 2016, respectiv 4—5 octombrie 2016, cu privire la același proiect, pentru analizarea acelorași contracte, care au generat suspiciunea de neregulă din 17 ianuarie 2017 și cea din 20 ianuarie 2017, în urma cărora au fost efectuate alte verificări de către ofițerii de control, fiind emisă Nota de constatare cu nr. OI/2226/20 martie 2017 și procesul-verbal din 23 martie 2017. Din consultarea datelor aflate pe portalul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, Curtea reține că, la data de 12 iunie 2019, această instanță de judecată a admis recursul declarat de recurenta-pârâtă Direcția Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane — Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice împotriva Sentinței nr. 1.386 din 22 aprilie 2016, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, a casat sentința recurată și a trimis cauza spre rejudecare aceleiași instanțe.

15. Pe fondul excepției de neconstituționalitate, Curtea reține faptul că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 reglementează activitățile de prevenire, de constatare a neregulilor, de stabilire și de recuperare a creanțelor bugetare rezultate din neregulile apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, precum și de raportare a neregulilor către Comisia Europeană sau către alți donatori internaționali. Prevederile acestui act normativ se aplică autorităților cu competențe în gestionarea fondurilor europene și oricăror alte instituții publice care au atribuții privind prevenirea, constatarea unei nereguli,

stabilirea și urmărirea încasării creanțelor bugetare rezultate din nereguli apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și a fondurilor publice naționale aferente acestora, beneficiarilor de fonduri europene și/sau fonduri publice naționale aferente acestora, precum și oricăror alți operatori economici cu capital public sau privat care desfășoară activități finanțate din fonduri europene în baza unor acte juridice. Orice acțiune întreprinsă în sensul constatării unei nereguli și al stabilirii creanțelor bugetare rezultate din nereguli se realizează cu aplicarea principiului proporționalității, ținându-se seama de natura și de gravitatea neregulii constatate, precum și de amploarea și de implicațiile financiare ale acesteia.

16. Potrivit art. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare/corecțiilor financiare se efectuează de către autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene, prin structuri de control organizate în acest scop în cadrul acestora, cu excepțiile prevăzute de lege. De asemenea, în temeiul prevederilor art. 21 din ordonanța de urgență precitată, verificările se finalizează prin întocmirea unui proces-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare sau a unei note de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare, iar înainte de aprobare, proiectul procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare se prezintă structurii verificate, acordându-se acesteia posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere. Astfel, structura verificată are dreptul să prezinte în scris structurii de control punctul său de vedere cu privire la constatările acesteia în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii proiectului procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare.

17. Curtea observă că, potrivit art. 21 alin. (23) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, termenul maxim de efectuare a verificării și de emitere a proceselor-verbale de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare este de 90 de zile de la data finalizării activității de organizare a verificării, cu excepțiile prevăzute la alin. (25) și (26) ale aceluiași articol. Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanței bugetare este act administrativ în sensul Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, și constituie titlu de creanță care se emite în vederea stingerii acestei creanțe.

18. Astfel, potrivit art. 43 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, constituie titlu executoriu, după caz, procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanței bugetare, nota de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare și procesul-verbal de stabilire a creanțelor bugetare rezultate din aplicarea dobânzii datorate, de la data la care creanța bugetară este scadentă prin expirarea termenului de plată prevăzut în procesul-verbal; hotărârea judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă. Titlul de creanță poate fi anulat de către autoritatea emitentă, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, anularea acestuia generând anularea actelor subsecvente, în mod corespunzător. Totodată, împotriva titlului de creanță se poate formula contestație în termen de decădere de maximum 30 de zile calendaristice de la data comunicării acestuia, iar obiectul contestației administrative îl pot constitui numai sumele și măsurile stabilite și înscrise în procesul-verbal de stabilire a creanței bugetare care reprezintă titlu de creanță. Potrivit art. 51 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, decizia de soluționare a contestației este definitivă în sistemul căilor administrative de atac, iar deciziile pronunțate în soluționarea contestațiilor pot fi atacate de către contestatar la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă, în conformitate cu prevederile Legii

nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, procedură la care, de altfel, autoarea excepției din cauza de față a și recurs.

19. Curtea reține că, potrivit art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, criticat în speță, activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare poate fi reluată de aceeași sau altă structură de control (prevăzută la art. 20 din acest act normativ) dacă, până la data împlinirii termenului de prescripție, apar alte date suplimentare necunoscute la data efectuării verificărilor sau apar erori de calcul care influențează rezultatele acestora. În aceste condiții se poate emite un nou proces-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare pentru eventuale diferențe necesare până la acoperirea integrală a prejudiciului. În acest context, referitor la termenul de prescripție la care face referire reglementarea criticată, Curtea observă că, potrivit art. 45 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, dreptul de a stabili creanța bugetară se prescrie în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor datei de închidere a programului, comunicată oficial de către Comisia Europeană/donatorul public internațional prin emiterea declarației finale de închidere, cu excepția cazului în care normele Uniunii Europene sau ale donatorului public internațional prevăd un termen mai mare. Întreruperea și suspendarea termenului de prescripție a dreptului de stabilire a creanței bugetare se realizează în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru întreruperea și suspendarea termenului de prescripție a dreptului la acțiune potrivit dreptului comun. Referitor la întreruperea și suspendarea termenului de prescripție a dreptului de stabilire a creanței bugetare pentru care normele comunitare prevăd un termen mai mare de 5 ani, acestea se realizează în cazurile și în condițiile stabilite de normele comunitare respective.

20. Curtea reține, totodată, că, potrivit art. 14 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 875 din 31 august 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 659 din 15 septembrie 2011, datele suplimentare necunoscute la data efectuării verificărilor, prevăzute la art. 31

alin. (1) din ordonanța de urgență precitată, sunt cuprinse, fără a se limita la acestea, în sesizări, în rapoarte de control/audit interne sau externe ori în hotărâri definitive și irevocabile pronunțate de instanțele judecătorești, primite de către autoritatea cu competențe în gestionarea fondurilor europene după data emiterii procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare inițial.

21. Prin urmare, în contextul criticilor formulate, Curtea apreciază că nemulțumirile autoarei excepției nu decurg din neconstituționalitatea intrinsecă a prevederilor art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, despre care însăși aceasta precizează că permit ca autoritatea administrativă să poată proceda la noi verificări și la întocmirea de noi procese-verbale, dar doar în situații speciale, de strictă interpretare, ci, mai degrabă, din aspecte particulare, de fapt, ale speței. Împrejurarea că, în speță, autoritatea administrativă a procedat la noi verificări/reverificări la fața locului, cu privire la același proiect, situație ce a generat emiterea în anul 2017 a unei noi note de constatare și a unui nou proces-verbal, se circumscrie cadrului normativ reglementat de legiuitor, în care s-a specificat că activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare poate fi reluată de aceeași sau altă structură de control în situația în care apar alte date suplimentare necunoscute la data efectuării verificărilor sau apar erori de calcul care influențează rezultatele acestora, însă numai până la data împlinirii termenului de prescripție de 5 ani, astfel cum prevede art. 45 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011.

22. În acest context, Curtea învederează faptul că dacă asemenea activități au fost derulate de autoritatea administrativă, prin structurile de control, după împlinirea termenului de prescripție menționat, în această situație revine instanțelor judecătorești competente rolul de interpretare și de aplicare a legii, în cazul concret dedus judecării, acestea urmând, astfel, să se pronunțe cu privire la legalitatea și temeinicia actelor administrative contestate, o atare operațiune reprezentând atributul suveran al instanței de judecată, în opera de înlăptuire a justiției.

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Fundația Copiii Noștri, cu sediul în București, în Dosarul nr. 8.869/2017 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 25 iunie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 506

din 30 iunie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 478—488
din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 479, art. 480 alin. (2), art. 482 lit. h), art. 484 alin. (2), art. 485 alin. (1) lit. b) și art. 487 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Dobrică Dumitru în Dosarul nr. 4.453/114/2017 al Tribunalului Buzău — Secția penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 446 D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa autorului excepției. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Se arată că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra compatibilității instituției acordului de recunoaștere a vinovăției cu dispozițiile Constituției, prin Decizia nr. 483 din 30 iunie 2016. Se susține, totodată, că încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției nu încalcă prezumția de nevinovăție a inculpatului, întrucât aceasta reprezintă exprimarea propriei sale voințe. De asemenea, se susține că, având în vedere obiectul său, acordul de recunoaștere a vinovăției nu este suspus controlului judecătorului de cameră preliminară, nefiind incidentă în cauză nici Decizia Curții Constituționale nr. 802 din 5 decembrie 2017, întrucât este vorba despre instituții procesuale diferite.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 20 martie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 4.453/114/2017, **Tribunalul Buzău — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 479, art. 480 alin. (2), art. 482 lit. h), art. 484 alin. (2), art. 485 alin. (1) lit. b) și art. 487 din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Dobrică Dumitru într-o cauză având ca obiect un acord de recunoaștere a vinovăției încheiat de autorul excepției de neconstituționalitate.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că instituția acordului de recunoaștere a vinovăției este defectuos reglementată în legislația românească, întrucât încalcă prezumția de nevinovăție și lipsește inculpatul de etapa camerei preliminare. Se susține că, în lipsa verificărilor ce fac obiectul camerei preliminare, judecătorul are, în cadrul instituției acordului de recunoaștere a vinovăției, un rol decorativ, formal, care se rezumă la confirmarea urmăririi penale. Se arată că judecătorul implicat în procedura acordului de recunoaștere a

vinovăției nu poate interveni în soluționarea acțiunii penale și nu poate cenzura sau suplimenta obligațiile stabilite de procuror în sarcina inculpatului, aspect ce contravine prevederilor constituționale invocate de autorul excepției. Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 802 din 5 decembrie 2017, paragrafele 42—46.

6. **Tribunalul Buzău — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr. 893 din 17 decembrie 2015 și nr. 350 din 24 mai 2016 și se susține că procedura acordului de recunoaștere a vinovăției conține garanții care asigură negocierea de către inculpat a clauzelor acordului de recunoaștere a vinovăției în condiții pe care le consideră avantajoase. Se arată că la încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției inculpatul este asistat de un avocat, așa încât imposibilitatea administrării de noi probe ulterior încheierii acordului nu afectează interesele procesuale ale acestuia.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, conform încheierii de sesizare, dispozițiile art. 479, art. 480 alin. (2), art. 482 lit. h), art. 484 alin. (2), art. 485 alin. (1) lit. b) și art. 487 din Codul de procedură penală. Din analiza excepției de neconstituționalitate, Curtea reține însă că autorul critică, în realitate, instituția acordului de recunoaștere a vinovăției, în ansamblul său, motiv pentru care Curtea reține ca obiect al prezentei excepții de neconstituționalitate prevederile art. 478—488 din Codul de procedură penală.

11. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitoare la calitatea legii, ale art. 11 alin. (1) și (2) cu privire la dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 16 alin. (1) referitoare la egalitatea în drepturi, ale art. 20 cu privire la tratatele internaționale privind drepturile omului și ale art. 24 referitor la dreptul la apărare, precum și prevederilor art. 6 paragraful 3 și art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la dreptul la un proces echitabil și la principiul legalității incriminării și ale art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție cu privire la interzicerea generală a discriminării.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile art. 478—488 din Codul de procedură

penală au mai fost suspuse controlului de constituționalitate, prin raportare la critici similare, Curtea Constituțională pronunțând Decizia nr. 829 din 12 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 29 aprilie 2020, și Decizia nr. 690 din 24 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 22 februarie 2017.

13. Prin Decizia nr. 829 din 12 decembrie 2019, paragrafele 18—23, Curtea a reținut că acordul de recunoaștere a vinovăției, reglementat la art. 478—488 din Codul de procedură penală, reprezintă una dintre instituțiile procesual penale specifice sistemului procesual adversarial, introdusă de legiuitor în Codul de procedură penală în vigoare. Acordul de recunoaștere a vinovăției constituie o excepție de la principiul aflării adevărului, specific sistemului continental de drept, care obligă organele judiciare ca, în toate cauzele, să facă toate demersurile pentru stabilirea corectă a situației de fapt. Această excepție a fost instituită de legiuitor, care, în acest fel, a acordat prioritate în aplicare principiului oportunității, caracteristic sistemului de drept anglo-saxon, care, prin abordarea pragmatică a înfăptuirii justiției, conduce, în unele cazuri, într-un mod mai eficient, la același rezultat, respectiv la aplicarea unor pedepse persoanelor care au săvârșit infracțiuni. Aceleași aspecte au fost reținute de legiuitor în expunerea de motive a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, conform căreia introducerea acordului de recunoaștere a vinovăției în legislația românească presupune o schimbare radicală a procesului penal român ce are ca scop reducerea duratei judecării cauzelor și simplificarea activității organelor de urmărire penală, cu consecința reducerii costurilor actului de justiție pentru toate părțile, dar, în mod special, pentru stat, care, prin justiția negociată, economisește resurse bănești și umane esențiale. Prin urmare, acordul de recunoaștere a vinovăției este prezentat, în cuprinsul expunerii de motive anterior menționate, ca aparținând unei viziuni legislative inovatoare, ce asigură soluționarea cauzelor într-un termen optim și previzibil, fiind, totodată, un remediu pentru înlăturarea deficienței constând în durata mare a soluționării cauzelor în România.

14. Curtea a reținut, totodată, că instituția procesual penală analizată a fost însă adaptată de legiuitor la cerințele dreptului continental. Astfel, Curtea a reținut prin aceeași decizie că acordul de recunoaștere a vinovăției putea fi încheiat, conform prevederilor art. 478 alin. (1) și art. 480 din Codul de procedură penală, după punerea în mișcare a acțiunii penale, cu privire la infracțiunile pentru care legea prevedea pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 7 ani (limită extinsă, ulterior, la 15 ani), atunci când din probele administrate rezultă suficiente date cu privire la existența faptei pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală și cu privire la vinovăția inculpatului. La încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției asistența juridică este obligatorie. Ca efect al încheierii sale, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei amenzii. Conform art. 478 alin. (1) din Codul de procedură penală, titularii acordului de recunoaștere a vinovăției sunt inculpatul și procurorul, acordul putând fi inițiat, potrivit alin. (3) al aceluiași articol, de oricare dintre aceștia, limitele încheierii sale fiind stabilite prin avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic superior, conform art. 478 alin. (4) din Codul de procedură penală. Potrivit art. 479 din același cod, obiectul acordului îl constituie recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală; acesta privește felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia, respectiv felul măsurii educative ori, după caz, soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei. Potrivit art. 481 și 483 din Codul de procedură penală, acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie în formă scrisă și constituie act de sesizare a instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond. Conform art. 485 din Codul de procedură penală,

aceasta admite sau respinge acordul de recunoaștere a vinovăției printr-o procedură publică la care sunt citați inculpatul, celelalte părți și persoana vătămată, procedură în urma căreia, după ascultarea procurorului, a inculpatului și a avocatului acestuia, precum și, dacă sunt prezente, a celorlalte părți și a persoanei vătămate, instanța se pronunță prin sentință, potrivit art. 484 din Codul de procedură penală. Sentința astfel pronunțată poate fi atacată cu apel, conform art. 488 din Codul de procedură penală, în termen de 10 zile de la comunicare, de către procuror, inculpat, celelalte părți și persoana vătămată. Mai mult, în cazul respingerii de către instanță a acordului de recunoaștere a vinovăției, soluționarea cauzei se face potrivit normelor procesual penale cu caracter general, conform art. 485 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală. Prin art. II pct. 120 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016, limita de 7 ani a pedepsei închisorii, prevăzută la art. 480 alin. (1) din Codul de procedură penală, a fost extinsă la 15 ani.

15. Curtea a constatat că, astfel reglementat, acordul de recunoaștere a vinovăției constituie o instituție de drept procesual penal ce asigură toate garanțiile specifice dreptului la un proces echitabil, prevăzut la art. 21 alin. (3) din Constituție și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, chiar și în situația prevederii de către legiuitor, în contextul acestei instituții, a dreptului procurorului de a iniția acest acord, cu avizul procurorului ierarhic superior, potrivit art. 478 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, precum și a dreptului acestuia de a stabili felul, cuantumul și forma de executare a pedepsei ori soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei, potrivit art. 482 lit. h) din Codul de procedură penală. Aceasta întrucât acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat între procuror și inculpat, în condițiile arătate de autorul excepției, este supus controlului instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, care poate să îl admită sau să îl respingă, conform procedurii analizate, iar împotriva sentinței astfel pronunțate părțile interesate pot formula apel.

16. Referitor la norma constituțională de la art. 21 alin. (3), invocată de autorul excepției, Curtea a reținut, în jurisprudența sa, că aceasta garantează dreptul părților de acces liber la justiție, precum și dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, constituind valorificarea explicită a prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Dreptul de acces liber la justiție presupune dreptul oricărei persoane de a se adresa instanțelor de judecată pentru apărarea drepturilor și a intereselor sale legitime. S-a statuat, în același sens, că dreptul la un proces echitabil, invocat în susținerea excepției, reprezintă un standard constituțional a cărui îndeplinire este apreciată în funcție de ansamblul procesului, ținând cont de specificul normelor procedurale aplicabile, și, totodată, că dreptul la un proces echitabil presupune asigurarea unor principii fundamentale, precum contradictorialitatea și egalitatea armelor, care presupun ca fiecare dintre părți să dispună de posibilități suficiente, echivalente și adecvate de a-și susține apărările, fără ca vreuna dintre ele să fie defavorizată în raport cu cealaltă (a se vedea Decizia nr. 667 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 870 din 20 noiembrie 2015, paragrafele 29 și 30).

17. Având în vedere aceste considerente, Curtea constată că nu poate fi reținută încălcarea dispozițiilor art. 21 alin. (3) din Constituție și ale art. 6 din Convenție.

18. Pentru aceleași motive, Curtea a constatat că nu este încălcat nici principiul separației puterilor în stat și nici principiul separației funcțiilor judiciare, întrucât înfăptuirea actului de justiție, chiar și în urma încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției, are loc cu controlul instanței judecătorești, care, printre altele, conform art. 485 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, în cazul respingerii acordului dispune

judicarea cauzei potrivit dispozițiilor procesual penale cu caracter general.

19. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine modificarea jurisprudenței anterior invocate, atât soluția, cât și considerentele reținute în decizia mai sus analizată sunt aplicabile și în prezenta cauză.

20. Distinct de cele reținute prin jurisprudența mai sus invocată, Curtea constată că obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției îl constituie recunoașterea de către inculpat a comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală, iar scopul acestuia este cel

de soluționare cu celeritate a cauzelor penale, prin nesupunerea acelor cauze în care sunt încheiate astfel de acorduri procedurii de judecată. Având în vedere aceste aspecte, este firesc ca asupra încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției să nu fie incident controlul judecătorului de cameră preliminară, întrucât procedura camerei preliminare este premergătoare judecării, obiectul său constituindu-l verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Dobrică Dumitru în Dosarul nr. 4.453/114/2017 al Tribunalului Buzău — Secția penală și constată că dispozițiile art. 478—488 din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Buzău — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 30 iunie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 508

din 30 iunie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, arătând că regimul sancționator reglementat prin textul criticat este determinat de faptul că săvârșirea mai multor infracțiuni de către aceeași persoană demonstrează o perseverență infracțională ce impune sisteme de sancționare adecvate pentru asigurarea constrângerii și reeducării persoanei. Referitor la susținerea potrivit căreia judecătorul nu are libertatea de a stabili cuantumul pedepsei, se arată că această operațiune se realizează în temeiul legii, iar judecătorul beneficiază de pârghiile necesare pentru a stabili o pedeapsă corespunzătoare.

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, excepție ridicată de Ionuț Simion Moldovan în Dosarul nr. 28.117/299/2017 al Curții de Apel București — Secția a II-a penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 757 D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa autorului excepției. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia penală nr. 502/A din 11 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 28.117/299/2017, **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal**, excepție ridicată de Ionuț Simion Moldovan într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat de autorul excepției împotriva unei

sentințe penale pronunțate într-un dosar referitor la stabilirea vinovăției autorului excepției sub aspectul săvârșii în concurs a mai multor infracțiuni, printre care cea de conducere a unui vehicul fără permis, prevăzută la art. 335 alin. (1) din Codul penal.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că aplicarea regulilor referitoare la regimul sancționator al concursului de infracțiuni determină o disproporție vădită între pedeapsa cea mai grea aplicată și pedeapsa rezultantă, precum și între pedeapsa rezultantă și ansamblul activității infracționale a inculpatului. Se susține că neconstituționalitatea textului criticat derivă din imposibilitatea judecătorului de a individualiza sporul ce se adaugă la pedeapsa cea mai grea aplicată, spor care ar trebui să se situeze în limita unei treimi din totalul pedepselor cu închisoarea. Se arată că inexistența dreptului judecătorului de a individualiza sporul de pedeapsă prevăzut prin textul criticat poate crea situații inechitabile, prin aplicarea unei pedepse injust de mari prin raportare la prejudiciul creat unor persoane și societății. Se susține că, astfel, lipsa unor criterii de individualizare a sporului reglementat la art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal încalcă principiul proporționalității. Se arată că la stabilirea sporului prevăzut în cazul sancționării concursului de infracțiuni trebuie avute în vedere particularitățile cauzei și, în mod special, prejudiciul material sau de altă natură produs prin comiterea faptelor.

6. Curtea de Apel București — Secția a II-a penală apreciază că prevederile legale criticate sunt constituționale. Se face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr. 210 din 12 aprilie 2016 și nr. 470 din 27 iunie 2017, despre care se afirmă că sunt aplicabile și în prezenta cauză.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. Avocatul Poporului apreciază că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal sunt constituționale și arată că își menține punctele de vedere exprimate și reținute de Curtea Constituțională prin deciziile nr. 256 din 5 mai 2016, nr. 329 din 24 mai 2016, nr. 545 din 12 iulie 2016.

9. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, care au următorul cuprins: „(1) În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează: [...] b) când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite; [...]”.

12. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 11 alin. (1) și (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 53 cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și ale

art. 148 alin. (2) și (3) cu privire la integrarea în Uniunea Europeană, precum și prevederilor art. 49 paragraful 3 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene cu privire la principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal au mai fost supuse controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare, fiind pronunțate, în acest sens, mai multe decizii, dintre care Decizia nr. 447 din 28 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 928 din 2 noiembrie 2018, Decizia nr. 859 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 94 din 6 februarie 2019, și Decizia nr. 113 din 28 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 415 din 27 mai 2019, și Decizia nr. 544 din 26 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 70 din 31 ianuarie 2020, excepția de neconstituționalitate invocată fiind respinsă ca neîntemeiată.

14. Prin Decizia nr. 544 din 26 septembrie 2019, paragrafele 14—19, Curtea a reținut că dispozițiile de lege criticate reglementează în materia sancționării concursului de infracțiuni săvârșite de persoana fizică, infractor major, pentru ipoteza în care s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, instituind tratamentul penal al concursului de infracțiuni prin aplicarea sistemului cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix. Așadar, potrivit prevederilor precitate, dacă pentru infracțiunile concurente s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, se va aplica pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite. În acest context, Curtea a reținut că o limitare cu privire la cuantumul pedepsei rezultante ce urmează a fi executată se face prin dispozițiile art. 60 din Codul penal, acestea neputând fi mai mare de 30 de ani de închisoare. Prin aceeași decizie s-a arătat că în actualul Cod penal legiuitorul român are o orientare mai degrabă preventivă decât represivă, de vreme ce a optat pentru reducerea limitelor speciale de pedeapsă pentru mai multe infracțiuni, concomitent cu înăsprirea tratamentului penal al pluralității de infracțiuni, în contextul în care critica principală a tendințelor legislative anterioare de majorare a limitelor maxime de pedeapsă, ca principal instrument de combatere a unor infracțiuni, a fost aceea că sistemul sancționator al vechiului Cod penal nu mai reflecta în mod corect sistemul valorilor sociale pe care legea penală este chemată să le protejeze. Astfel, în expunerea de motive la proiectul Legii privind Codul penal se arată că „soluția de dorit nu este deci o majorare dusă la absurd a limitelor de pedeapsă, care nu face altceva decât să nesocotească ierarhia valorilor sociale într-o societate democratică”. Pe de altă parte, legiuitorul a urmărit ca noul Cod penal să ofere și instrumente mult mai eficiente pentru individualizarea și sancționarea pluralității de infracțiuni, în condițiile în care, sub imperiul fostei reglementări, pluralitatea de infracțiuni, deși un indiciu important privind pericolozitatea sporită a infractorului, rămânea practic nesancționată, cauza de agravare fiind în foarte multe situații ignorată de instanțe în stabilirea pedepsei rezultante, din cauza faptului că sporul de pedeapsă prevăzut de lege avea un caracter facultativ. Așa încât noul Cod penal răspunde unei puternice exigențe sociale, aceea de a reglementa mai sever tratamentul sancționator al celui care repetă comportamentul infracțional. Potrivit expunerii de motive la proiectul Legii privind Codul penal, „într-un stat de drept, întinderea și intensitatea represiunii penale trebuie să rămână în limite determinate, în primul rând, prin raportare la importanța valorii sociale lezate pentru cei care înfrâng pentru prima oară legea penală, urmând să crească progresiv pentru cei care

comit mai multe infracțiuni înainte de a fi definitiv condamnați și cu atât mai mult pentru cei aflați în stare de recidivă. De aceea, limitele de pedeapsă prevăzute în partea specială trebuie corelate cu dispozițiile părții generale, care vor permite o agravare proporțională a regimului sancționator prevăzut pentru pluralitatea de infracțiuni”. Așadar, în cazul concursului de infracțiuni, pe lângă pedeapsa cea mai grea cu închisoarea — singura sancțiune aplicată, în mod obișnuit, de către instanțe sub legea veche —, sub imperiul legii noi, este obligatorie aplicarea unui spor egal cu o treime din totalul celorlalte pedepse. Având în vedere toate cele arătate, Curtea a reținut că, întrucât săvârșirea mai multor infracțiuni de către aceeași persoană demonstrează o perseverență pe calea infracțională a acesteia, sunt necesare sisteme de sancționare adecvate pentru asigurarea constrângerii și reeducării, iar reglementarea acestora nu trebuie să se facă decât cu respectarea Constituției și a supremației sale.

15. Prin aceeași decizie, Curtea a mai reținut că reglementarea tratamentului penal al concursului de infracțiuni intră în atribuțiile organului legiuitor, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, care, realizând o individualizare legală a sancțiunilor în materie, apreciază, în concret, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional. Așa fiind, Curtea a reținut că prin adoptarea noului regim juridic de sancționare a celor două forme de concurs de infracțiuni, real și formal — referitor la persoana fizică, infractor major —, reglementând mai sever tratamentul sancționator al celui care repetă comportamentul infracțional, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de apreciere.

16. De asemenea, Curtea nu a reținut nici susținerile autorului excepției potrivit cărora prevederile constituționale ale art. 23 referitor la libertatea individuală ar fi încălcate de dispozițiile de lege criticate. În această privință s-a reținut că libertatea individuală nu are caracter absolut, fiind necesar a se exercita între coordonatele stabilite de ordinea de drept, așa încât încălcarea regulilor care compun ordinea de drept autorizează legiuitorul să reglementeze, în funcție de gravitatea comportamentului infracțional, norme penale care vizează direct libertatea persoanei. Aceste dispoziții penale însă trebuie să fie strict delimitate și condiționate, astfel încât libertatea individuală să fie respectată. Or, Curtea a constatat că normele criticate permit o individualizare judiciară a pedepsei principale (rezultante) în caz de concurs de infracțiuni „în condițiile și în

temeiul legii”, potrivit art. 23 alin. (12) din Legea fundamentală, o garanție împotriva unei eventuale ingerințe arbitrare a judecătorului în libertatea individuală reprezentând-o limita generală a pedepsei închisorii impusă de lege. Așadar, o limitare cu privire la cuantumul pedepsei rezultante ce urmează a fi executată se face prin dispozițiile art. 60 din Codul penal, aceasta neputând fi mai mare de 30 de ani de închisoare. Cu alte cuvinte, dacă sporul obligatoriu ar depăși limita generală a pedepsei închisorii impusă de lege, pedeapsa s-ar reduce corespunzător.

17. De asemenea, Curtea a constatat că dispozițiile legale criticate prevăd reguli clare, precise și previzibile de stabilire a pedepsei în cazul concursului de infracțiuni, atunci când pentru faptele săvârșite s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, reguli a căror aplicare duce la stabilirea unei pedepse rezultante care nu poate depăși maximumul general al pedepselor penale cu închisoarea, motiv pentru care nu poate fi reținută încălcarea prin textul criticat a dispozițiilor art. 7 paragraful 1 teza a II-a din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la legalitatea incriminării și a pedepsei, astfel cum acestea au fost preluate la art. 23 alin. (12) din Legea fundamentală.

18. Pentru aceleași motive, Curtea a reținut că nu poate fi constatată nici încălcarea, prin prevederile art. 39 alin. (1) lit. b) teza a doua din Codul penal, a dispozițiilor convenționale și a celor de drept european referitoare la interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, astfel cum acestea se regăsesc la art. 22 alin. (2) din Constituție, aplicarea textului criticat neputând afecta integritatea fizică sau psihică ori demnitatea persoanei condamnate câtă vreme pedeapsa rezultantă nu depășește maximumul general al pedepsei prevăzut la art. 60 din Codul penal.

19. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina modificarea jurisprudenței anterior invocate, atât soluția, cât și considerentele reținute în deciziile mai sus analizate sunt aplicabile și în prezenta cauză.

20. Distinct de jurisprudența mai sus enunțată, pentru aceleași considerente, Curtea reține că prevederile art. 148 alin. (2) și (3) cu privire la integrarea în Uniunea Europeană și ale art. 49 paragraful 3 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene cu privire la principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor nu sunt incidente în prezenta cauză.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ionuț Simion Moldovan în Dosarul nr. 28.117/299/2017 al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și constată că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a II-a penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 30 iunie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

ORDIN

privind ieșirea din vigoare a unui tratat internațional

În temeiul art. 38 alin. (4) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele și al art. 5 alin. (7) din Hotărârea Guvernului nr. 16/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere acordul părților cu privire la modalitatea și data ieșirii din vigoare a tratatului internațional menționat mai jos,

ministrul afacerilor externe emite prezentul ordin.

Articol unic. — (1) La data de 1 noiembrie 2020 a ieșit din vigoare, prin acordul părților, cu efecte depline, Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Finlanda privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Helsinki la 26 martie 1992, ratificat prin Legea nr. 113/1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 302 din 25 noiembrie 1992.

(2) Textul Acordului*) dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Finlanda privind încetarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Finlanda privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Helsinki la 26 martie 1992, reprezentat de nota verbală a Finlandei apostilată la Helsinki la 23 iulie 2020 și nota verbală a României apostilată la București la 4 august 2020, este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Ministrul afacerilor externe,
Bogdan Lucian Aurescu

București, 9 noiembrie 2020.
Nr. 2.186.

*) Traducere.

ANEXĂ

FINLANDA — MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Nr. PC0TQ4CA-2

Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei prezintă salutul său Ministerului Afacerilor Externe al României și, cu referire la Nota verbală a Ambasadei României nr. 991 din 5 iulie 2016 către Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei, are onoarea de a propune încheierea următorului Acord între Guvernul Republicii Finlanda și Guvernul României privind încetarea Acordului dintre Guvernul Republicii Finlanda și Guvernul României privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Helsinki la 26 martie 1992 („Acordul”):

(1) Acordul dintre Guvernul Republicii Finlanda și Guvernul României privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Helsinki la 26 martie 1992, va înceta la data intrării în vigoare a Acordului.

(2) Pentru o mai mare acuratețe, părțile convin că articolul 11.3 din acordul menționat la alineatul (1), care extinde protejarea investițiilor făcute înainte de data încetării, va înceta, de asemenea, de la aceeași dată și, astfel, nu va produce efecte juridice după această dată.

Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei propune ca, în cazul în care partea română este de acord cu propunerea de mai sus, prezenta notă împreună cu nota verbală de răspuns să constituie Acordul. Acordul va intra în vigoare în a treizecea zi de la data la care partea finlandeză va fi notificat partea română în legătură cu îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului.

Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei folosește acest prilej pentru a reînnoi Ministerului Afacerilor Externe al României asigurarea înaltei sale considerații.

Helsinki, 23 iulie 2020

Ștampila Ministerului Afacerilor Externe al Finlandei
Semnătură indescifrabilă

Ministerului Afacerilor Externe al României

ROMÂNIA — MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Direcția tratate internaționale

Nr. G1/1233

Ministerul Afacerilor Externe al României prezintă salutul său Ministerului Afacerilor Externe al Finlandei și are onoarea de a confirma primirea Notei verbale nr. PC0TQ4CA-2, cu următorul conținut:

Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei prezintă salutul său Ministerului Afacerilor Externe al României și, cu referire la Nota verbală a Ambasadei României nr. 991 din 5 iulie 2016 către Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei, are onoarea de a propune încheierea următorului Acord între Guvernul Republicii Finlanda și Guvernul României privind încetarea Acordului dintre Guvernul Republicii Finlanda și Guvernul României privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Helsinki la 26 martie 1992 („Acordul”):

(1) Acordul dintre Guvernul Republicii Finlanda și Guvernul României privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Helsinki la 26 martie 1992, va înceta la data intrării în vigoare a Acordului.

(2) Pentru o mai mare acuratețe, părțile convin că articolul 11.3 din acordul menționat la alineatul (1), care extinde protejarea investițiilor făcute înainte de data încetării, va înceta, de asemenea, de la aceeași dată și, astfel, nu va produce efecte juridice după această dată.

Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei propune ca, în cazul în care partea română este de acord cu propunerea de mai sus, prezenta notă împreună cu nota verbală de răspuns să constituie Acordul. Acordul va intra în vigoare în a treizecea zi de la data la care partea finlandeză va fi notificat partea română în legătură cu îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului.

Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei folosește acest prilej pentru a reînnoi Ministerului Afacerilor Externe al României asigurarea înaltei sale considerații.

Ministerul Afacerilor Externe al României are onoarea de a informa că partea română este de acord cu această propunere, iar Nota verbală nr. PC0TQ4CA-2 din 23 iulie 2020 și prezenta notă verbală de răspuns vor constitui Acordul.

Ministerul Afacerilor Externe al României folosește acest prilej pentru a reînnoi Ministerului Afacerilor Externe al Finlandei asigurarea înaltei sale considerații.

București, 4 august 2020

Ștampila Ministerului Afacerilor Externe al României
Semnătură indescifrabilă

Ministerului Afacerilor Externe al Finlandei

MINISTERUL ECONOMIEI, ENERGIEI ȘI MEDIULUI DE AFACERI

ORDIN

pentru aprobarea Procedurii de implementare a măsurii „Granturi pentru investiții acordate IMM-urilor” din cadrul schemei de ajutor de stat instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014—2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene

Având în vedere:

— prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014—2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 220/2020, cu modificările și completările ulterioare;

— prevederile Schemei de ajutor de stat — Sprijin pentru IMM-uri în vederea depășirii crizei economice generate de pandemia COVID-19, aprobată prin Ordinul ministrului fondurilor europene și al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri nr. 1.060/2.857/2020;

— Comunicarea Comisiei — a patra modificare a Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei pandemii de COVID-19;

— Adresa nr. 4.382/IMB din 25.11.2020 a Ministerului Fondurilor Europene;

— Referatul de aprobare nr. 440.833/DAPIMM din 14.10.2020 întocmit de către Direcția de antreprenariat și programe pentru IMM,

în temeiul:

— prevederilor art. 10 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 44/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, cu modificările și completările ulterioare;

ministrul economiei, energiei și mediului de afaceri emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Procedura de implementare a măsurii „Granturi pentru investiții acordate IMM-urilor” din cadrul schemei de ajutor de stat instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014—2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri

în domeniul fondurilor europene, prevăzută în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția de antreprenoriat și programe pentru IMM și agențiile pentru IMM, atragere de investiții și promovare a exportului vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul economiei, energiei și mediului de afaceri,
Virgil-Daniel Popescu

București, 27 noiembrie 2020.
Nr. 3.396.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1163 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

